

M. ŞEHMUS GÜZEL

YÖK DOSYASI

GİRİŞ

ekitap.aqorum.com

M. ŞEHMUS GÜZEL
YÖK DOSYASI, GİRİŞ

ekitap biçiminde sunumu: Kasım 2021

Yapıt: M. Şehmus GÜZEL

Teknik yönetmen ve kapak: Ferruh DİNÇKAL.

Dizgi : MŞG

İSBN : Belki gelecek. Belki gelmeyecek. Zamana, duruma, gelişmelere bağlı.

Bu yapıtın yayın hakları yazarına aittir.

Kitaptan edinmek için iletişim : Gerekirse. Şimdilik ekitap.ayorum.com deyin, tıklayın, hediyeimizdir.

Cahit Talas, Cevat Geray ve Bülent Tanör'ün anılarına.

İÇİNDEKİLER

YÖK "DÜNYASI"	6
"KOPUŞ"	12
YÖK'LE MÜCADELE	17

YÖK “DÜNYASI”

Birkaç yıl önce Diyarbakir Grubu üyelerinden Ebru İnce, grup içi iletişimde Ekin Belleten dergisinin 1991 Kış sayısındaki “YÖK ‘Dünyası’” başlıklı çalışmamdan söz etti.

Bana da isteği üzerine meseleyi biraz açıklamak ve birkaç noktayı belirtmek görevi düşüyor. Başla göz üstüne.

Buraya o günlerde yazdığım ileti-makaleyi aynen alıyorum :

En önce şunu yazmalıyım : Ebru İnce'nin iletisi sayesinde şu bir kez daha ispatlandı : Dergilerde, yirmi-otuz yıl öncekilerde olsa bile, yayınlananlar yitmiyor ve bir gün mutlaka mer-ak(ıl)lısını, meraklısını ve akıllısını, buluyor.

Ebru İnce'ye beni o günlere yolculuğa çıkardığı için de teşekkür borçluyum. Geçmişe doğru yolculuk ama bu geçmiş o kadar da geçmiş değil.

Ekin Belleten'in o sayısını kütüphanemde buldum ve yazdıklarımı yeniden okudum.

Yanılmıyorsam Cezmi Ersöz'e ait çok şık bir laf var, hafızamda kaldığı kadarıyla yazıyorum :

“İyi okur yazarın kitaplarını (ve makalelerini. MŞG) yeniden okumasına yol açar.”

Yıllar önce bu cümleyi okuyunca çok beğenmiştim, geçen zaman beğenimi azaltmadı tam tersine artırdı. Çünkü gerçek aynen öyle.

Söz konusu çalışmayı üç ayrı ve herbiri epeyce uzun makaleden oluşan bir dosya biçiminde sundum : Dergide 5. sayfadan 41. sayfaya kadar gidiyor. 120 sayfalık derginin üçte biri. Epey uzun.

Basbayağı oturup çalışmış ve yazmışım. İyi anımsıyorum o günleri : Epey dirsek çürüttüm. Çalışma gerçekten derinlemesine yapılan bir incelemenin ürünü. Aylarımı aldı bu çalışma. Hatta bu dosyayı hazırlamak için o sırada yazmakta olduğum “AB ve Türk Solu” başlıklı ve belli sayıda aydınla ve siyasetciyle yaptığım anketler ve sonuçlarından oluşan kitabımı kenara çektim. Bu çalışmamı daha sonra bir türlü bitiremedim, çünkü araya giren binbir iş, uğraş, kitap ve makale sonucunda bir daha el atamadım ve halen dosyalarında hüzünle bekliyor. Kasım 2021'de bu dosya hâlâ bitirilmeyi ve yayınlanmayı bekliyor... bir gün belki.

Dergide yayınlanan dosyaya dönelim yeniden. “YÖK Dünyası” başlıklı bu dosya üç bölümden oluşuyor :

YÖK'ün getirdikleri (I) : Türkiye'den bir insan manzarası : İhsan Doğramacı.

YÖK'ün getirdikleri (II) : Silk-i İlmiyye'nin vaziyeti ya da rektör ve dekanlarıyla YÖK

Tarihten bir yaprak : 1982, YÖK tasfiyesi başlıyor.

Böylece YÖK yıkımını, bıraktığı enkazı, son durumu ve üniversitelerin içinde bulunduğu sorunların maalesef çözülemediğini aktarmak istedim.

Aradan geçen onca zamana rağmen yazılanların bugün de işe yarayacağını sanıyorum ve burada yayınevi sahibi, editörü, sorumlusu, ilgilisi, tanıdık, eş, dost ve arkadaşlara bir duyuru yapmak istiyorum :

Lütfen gelin elele verelim ve bu dosyayı 55-60 sayfalık bir kitapçık yapalım ve ismini de YÖK "Dünyası" Birinci Perde koyalım.

Bu olmazsa YÖK belasının 1990'ların başından bugüne kadarki durumunu anlatan başka birinin veya birilerinin yazacakları bir bölümle daha kapsamlı bir kitap biçiminde sunalım.

Geçmişin bilinmesi ve yapılanların asla unutulmaması için böyle bir kitap yayınlanmalı.

Burada bir tek şeyi mutlaka anımsatmak şart :

Yüksek Öğrenim Yasası (YÖY. Yüksek Öğrenim Kurumu-YÖK ile karıştırılmaması için YÖY demeyi tercih ediyorum) 4 Kasım 1981'de, o günlerde yasama görevini de, yani kanun yapmak işini de, üstlenen Milli Güvenlik Kurulu (MGK) tarafından çıkarılmıştır. MGK askeri darbeyi yapanların kendilerine layık gördükleri isimdir. Namuslu siyasetbilimcilerin ve herkesin askeri cunta dediği.

Bu çalışmada, YÖY'ü ve YÖK'ü başımıza bela eden ve bunlar sayesinde kendi "imparatorluğunu" kuran, kuruluşundan 9

Temmuz 1992'ye kadar aralıksız kesintisiz onbir yıl YÖK Başkanlığını yürüten İhsan Doğramacı'nın, 12 Eylül 1980 darbesini yapanlarla sıkı işbirliğini, darbecilerin kimi bilim adamlarıyla değişik ve çoğu gizli ortamlarda buluşmalarını, "fikir alışverişi yapmalarını", Doğramacı'nın güya "uluslararası", tümüyle uydurma (çünkü bazıları Doğramacı'nın bizzat kirasını ödediği binalarda ücretlerini de bizzat karşıladığı personelin görev yaptığı kurumlardı) ve gerçek bağlantılarını nasıl kullandığını (Doğramacı ABD'nin ülkemizdeki "anahtar adam"larından biriydi) ve bilhassa adı geçenin kendi şirketleri aracılığıyla devlet bütçesinden üniversitelere ayrılan ve her yıl artırılan paraları nasıl "kazandığını", Doğramacı ailesinin zenginliğinin Irak petrolüne dayandığını da anlatıyorum.

Onbir yıl hiç te az değil, "onursal doktor" titri, her türlü unvan, madalya meraklısı ve bunları resim toplantılarda teşhir etmeye bayılan İhsan Doğramacı, YÖY ve YÖK sayesinde kendi imparatorluğunu kurduğu gibi yetiştirdikleriyle bu imparatorluk alışkanlıklarının sürgitmesi için gerekli yolları da açtı. Açık bıraktı. Gerekli her türlü yasaları ve diğer hukuki belgeleri hazırladı ve geleceğin küçük minik İhsan Doğramacı'larının hizmetine ve kullanımına sundu.

YÖK kimi zaman ilk aylarındaki, ilk yıllarındaki güya muhalif olanları bile bünyesine alıp, kendine benzetti, içinde eritti. İsimleri ve nasıl eritildikleri biliniyor.

Tüzel düzenlemeler yanında bir de elbette uygulamalar, yapılanlar ve kötü alışkanlıklar bıraktı :

Üniversitelerde sadece bilim kadınlarının ve adamlarının göreve alınmasında değil, binaların, laboratuvarların, yolların, bağ ve bahçelerin, "ormanların" vb. bakım ve onarımında, yeni binaların yapılmasında, her türlü girdi-çıkıtı, her türlü alış-veriş işlerinde

vurgunculuğu temel alan alışkanlıklar bu süre içinde sistemleştirildi. Bir İhsan Doğrumacı onlarca minik küçük İhsan Doğrumacı yarattı. Bu alışkanlıklar günümüzde de sürüyor...

Önerdiğim çalışmamın bir gün kitapçık veya kitap ya da ekitap biçiminde yayınlanmasını beklerken, akademik geçmişimizi anmak ve anılarımıza sahip çıkmak için YÖK'ün yasadışı dosyasından 1981 ve 1982 yıllarında yaptıklarını birkaç satırla açalım diyorum.

Kısa ama öz bir çalışma, yarım saatte okunabilir cinsinden.

Anılarımıza ve tarihimize sahip çıkıyoruz.

M. ŞEHMUS GÜZEL, Paris, 6 Kasım 2021.

23 Mart 1986 tarihli Nokta dergisinin kapağı.

“KOPUŞ”

Yüksek Öğretim Yasası'nın (YÖY) yürürlüğe konulduğu tarih üniversite hayatımızda ve benim gibi birçok öğretim üyesinin özel ve bilimsel hayatında bir “kopuşun” başlangıç tarihidir.

4 Kasım 1981'de, o günlerde aynı zamanda yasama/kanun çıkarma yetkisini de kullanan askeri cunta tarafından, yürürlüğe konulan başa bela yasanın ilk yıldönümünde, 5 Kasım 1982'de, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK), birçok bilim kadın ve adamını yasadışı bir biçimde ve yarım sarı sayfalık bir metne sadece “görülen lüzum (buna ZULÜM demek daha yerinde olacak) üzerine” yazarak görevlerinden almaya başladı.

Görevden alınanların onüç kişilik ilk grubunda ilk üç sırada tanıdığınızdan emin olduğum şu üç isim vardı : Haluk Gerger, Baskın Oran, M. Şehmus Güzel.

6 Kasım 1982 tarihli bütün günlük gazeteler bu habere yer verdi.

YÖK 1 Yaşında

Öğrenciler, YÖK'ün etkisini cerceve yönetmelikle anladi

Faruk BILDIRİCİ

ANKARA — Yüksek Öğretim Yasasının yürürlüğe girmesinin birinci yılında, öğrenciler, öğretim üyeleri ve yüksek öğretimle ilgili yasal düzenlemeler konusunda hazırladıkları sürü.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasası 6 Kasım 1981 tarihinde yürürlüğe girdi. Yasanın yürürlüğe girmesinden önce başlanan tartışma daha sonra da sürdü. Yasanın getirdiği değişiklikler öğrenciler tarafından daha sonra tartışılıp yorumlanmaya başladı. Öğrenciler ya sanın asıl etkisini, yasanın yürürlüğe girmesinden uzun bir süre sonra çıkarılan «cerceve yönetmelik» ile anlattılar. YÖK'ün öğrenciler için getirdiği en önemli uygulamalar, kontenjanların artırılması, üniversite seçme sınavına girilen sınırların artırılması, üniversiteler arası geçiş yönetmelikleri.

Yüksek Öğretim Yasasının öğrenciler açısından getirdiği ilk anlaşılmaz yenilik, yasanın 45. maddesiyle oldu. Bu maddeyle öğrencilerin üniversite seçme ve yerleştirme amavirine girme sayısı sınırlandırıldı. Sınırlama uyarınca lise ve deniz okul mezunları ÜSS'ye 6 yıl içerisinde 3 kez girebilecekler. 1983 yılı ÜSS sınavına, 1977 ve öncesi yıllarda mezun olan öğrenciler giremeyecek. Ayrıca bir yüksek öğretim kurumuna kazıtı olan öğrenciler içinde

YÖK yasası uyarınca öğretim üyelerinin işlerine son verilmeğe başlandı

ANKARA (Cumhuriyet Büro su) — Yüksek Öğretim Yasası uyarınca Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nde 11, Karadeniz Üniversitesi'nde 23 öğretim üye ve yardımcısının görevleri ne son verildi. SBDF'de de aynı uygulamaya başlandığı bildirildi.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Yasasının geçici 15. maddesi hükümlerine göre «herhangi bir göreve atanmadıkları için»

(Arkası Sa. 11, Sü. 2'de)

Cumhuriyet, 6 Kasım 1982.

Bizler görevden alınınca kimse, evet evet hiç kimse ve bilhassa meslektaşlarımız, hani Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) gibi “solun kalesi” namıyla bilinen bu “irfan yuvasından” bile hiç kimse kılını kıpırtmadı.

Akıllı ve aynı zamanda zavallı meslektaşlarımız görevden alınma işinin sadece bizlerle sınırlı kalacağını sandılar. Fena halde yanıldılar. Sonrası bunun ispatıdır. Kimiyse bu işi neredeyse “normal” buldu.

Kiminin ise bizleri ihbar gibi ciddi ve önemli bir “görevi” yerine getirdiği söylendi. İsimleriyle. Arşivler açılınca mutlaka bu isimler kamuoyuna da yansiyacaktır.

Şunu da belirtmeliyim :

1981’de YÖY yürürlüğe konulunca Baskın Oran ve ben SBF’de ve birkaç fakültede daha akıllı olduklarını sandığımız meslektaşlarımızı harekete geçirmek için çok uğraştık, inanmayacaksınız belki ama o günlerde adı solcuya çıkmış dostlarımız da dahil birçok meslektaşımız, hatta tümü bile diyebilirim, destek vermekten çekindi.

Meslektaşlarımız bu ilk isimlerden sonra kimsenin görevine son verilmeyeceğini sanıyorlardı.

Veya sanmasalar bile olası görevden almalarda “paçasını kurtarabileceğini” umarak önceden herhangi bir eyleme girişmek istemiyorlardı.

YÖY’ü ve YÖK’ün biçimlenmesini, ilk uygulamalarını kınamak için imza vermekten bile çekiniyorlardı.

O günlerde Cumhuriyet gazetesinin “YÖK hakkında ne düşünüyorsunuz ?” sorusuna yanıt vermekten çekinenler bile vardı. Aklıma gelenlerden biri Prof. Dr. Erdal İnönü’dür. Yanıtı tam

anlamıyla evlere şenliktir. Yanılmıyorsam “Bu konuda herhangi bir fikrim yok” türünden bişey söyledi. Cumhuriyet gazetesinde saklıdır bu tarihi cümle.

Diğerlerinin, hele SBF'nin medar-ı iftihar, korkak ve pıspırık, akıllı ve zavallı meslektaşlarımızın isimlerini yazmıyorum, birkaçı bizden birkaç ay sonra görevden alındılar, bunların ve diğerlerinin yüzleri (çoğul çünkü yakından tanıma olanağı bulduklarımın birkaçı gerçekten birkaç yüzlüydü : Sendikacıyla sendikacıydı, devrimci öğrenciyle devrimci, patronla patron, cehepelilerle cehepeli, vesaire vesaire...) yeterince kızardı şimdiye kadar. Bir kısmı artık emekli, bir kısmı artık aramızda değil.

SBF'de adı hiç te solcuya çıkmamış ama yasadışı bir biçimde görevden alınmamız karşısında son derece onurlu ve cesurca davranan birkaç isim var onları burada mutlaka anmalıyım :

En başta Şevket Pamuk ve Melda Sur örnek davranışlarıyla aklımda.

Başkaları da var ama isimlerini yazarsam üzümler diye çekiniyorum.

Şevket Pamuk ünlü yazarımız Orhan Pamuk'un ağabeyidir, SBF'de bürolarımız karşı karşıyaydı, en sevdiğim, çalışmalarını en beğendiğim insanlardan biriydi, hatta birincisiydi. Şevket görevden alınmaları proteto etmek arzusuyla SBF'deki görevinden ayrıldı. Enderdi, anılmayı hak ediyor.

Melda Sur ise, en yakın dostlarımız selam vermekten, mektup yazmaktan, telefon etmekten çekinirken, “üzülme, bu da geçer” mesajı gönderdi, selamını eksik etmedi. Sonraki yıllarda Paris'e her geldiğinde aradı. Nedeni de tarihtir : Melda'nın babası, çünkü 27 Mayıs 1960 askeri darbesi sonrasında değişik üniversitelerdeki görevlerinden alınan “147'lerden” SBF öğretim üyesi ve o sırada

Strasbourg Üniversitesi'nde görev yapan Prof. Dr. Fadıl Hakkı Sur'dur. Melda yaşamınızı adadığınız bir meslekten çıkarılmanın ne anlama geldiğini yakından bildiği için bizi çok iyi anlıyordu. Her zaman teşekkür borçluyum.

Kissadan hisse, hayattan ders :

Her zaman olduğu gibi hava güzelken mangalda kül bırakmayanlara fazla kulak asmamak, sessiz ve cesurları bulmak.

Şevket Pamuk ve Melda Sur ve birkaç dost daha gelecekte umutlu olmamız için unutulmaması gereken örneklerdir.

İki kişi daha var unutulmaması gereken :

Birincisi Yazgülü Aldoğan'dır. İkincisi Turğrul Eryılmaz'dır.

Bizimle birlikte görevine son verilen dünya tatlısı, hepimizin ama bilhassa benim kız kardeşim gibi sevdiğim ve her gördüğümde bağırma basmak istediğim Yazgülü Aldoğan'ın peşinden Tuğrul da "Böyle fakültenin temeline tüküreyim" diyerek veya buna benzer bir şeyler söyleyerek, tanıkların aktardığına göre homur homur homurdanarak kapıyı çekip çıktı. Çıkış o çıkış. Bu "altın ikili" hemen sonra isimleri yayın ve aydınlık tarihimize yazılı birçok derginin çıkmasında rol oynadı. Birçok gazetecinin yetişmesinde de. Her ikisi de yazmak, yetiştirmek, eleştirmek gibi güzel, şık, hakiki ve kalıcı işlerini hâlâ sürdürüyorlar.

İkisine de selam ve sevgiler.

Bu bağlamda Bülent Tanör de çok önemli. Çünkü Bülent Tanör İstanbul Üniversitesi bünyesinde mücadele edenlerden biriydi. Daha sonra da mücadelesini sürdürdü. 1980'lerin başında YÖK'e karşı mücadele bağlamında veya başka vesilelerle Paris'e zaman zaman ugradı, onu bu vesilelerle tanıdım ve evimde ağırlamak olanağı buldum. Bülent yeri doldurulamaz bilim adamlarından

biridir. Doğrucu Davut yerine Bülent Tanör demek mümkün. Erken ayrıldı aramızdan. Bunun en büyük sorumlusu bence üzüntüsüydü. Evet insanların sergilediği manzaralara üzülüyordu. Ve üzüntüsünü içine atıyordu. Ebru İnce'nin bir iletisinde yazdığı gibi, Bülent Tanör "YÖK'le hesaplaşmasını son nefesine kadar sürdürdü."

Yine aynı mücadele içinde bulduğum SBF Dekanı, cesur Prof. Dr. Cevat Geray'ı da, Türker Alkan'ı da, Ayşe Erzan'ı da, Sungur Savran'ı da anmalıyım. İsimlerini yazmadıklarım unutulduklarını sanmasınlar. Unutmadım. Belki kamuoyunda bilinmesini istemezler diye yazmıyorum.

Hepsi aklımda. Hepsini sevgi ve selamla anıyorum. Anılarımıza sahip çıkıyoruz. Bu da bir mücadele biçimidir.

YÖK/YOK tarafından görevden alınan bugünün genç bilim kadın ve adamlarını da unutmuyorum. Onlara da selam ve sevgiler. Deneyimlerimiz, görevden haksız bir şekilde alındıktan sonra yaptıklarımız, yaşadıklarımız belki işlerine yarar.

YÖK'LE MÜCADELE

YÖK'e karşı mücadelede, 1982 ve hemen sonrasında Almanya, İngiltere, Belçika, Hollanda ve Fransa'daki bilim kurumları ve İsviçre'de yerleşik uluslararası üniversite kurumlarıyla ilişkilerimiz kimi konularda yararlı oldu.

Örneğin bu bağlarımız çerçevesinde birkaç meslektaşımızı Paris'e davet etmek, onlarla birlikte ülkemizdeki üniversitelerin feci durumunu anlatmak ve isteklerimizi iletmek, bunların kamuoyuna yansıtılması için değişik yayın organlarında yayınlanması olanağı bulduk. Bu bağlamda World University Service'i anmak isterim. Özellikle Kanada Konfederasyonu'ndaki, Norveç'teki, Fransa'daki, İngiltere'deki, İtalya'daki, Belçika'daki şubeleri...

Tek tek isimlerini saymayacağım ama davet ettiğimiz meslektaşlarımızdan biri Türker Alkan'dı. SBF'den meslektaşım ve SBF'nin mütevazı lojmanlarında bir yıl kadar komşum Türker'le Paris'te bir hafta kadar birlikte koşturduk. Anlatılacak epey şey var, bir gün anlatırım.

Yeri doldurulamazlardan Bülent Tanör, yukarıda değindiğim gibi, değişik vesilelerle Paris'e geldiğinde bu mücadele için de elinden geleni yaptı.

Cevat Geray ile Korkut Boratav da Paris'e geldiler.

Korkut Boratav hem 1940'ların ikinci yarısından beri Paris'te yaşayan baba ve annesini ve diğer yakınlarını ziyaret için geliyordu, hem bize bu konuda yardımcı oluyordu. Türkiye'de bu konuda yaptığı gibi.

Cevat Geray ve Korkut Boratav'ın yüzlerini görmenin ve iki satır sohbetin bile bizleri çoşturmaya yettiğini çok iyi anımsıyorum.

Geray'la Abidin Dino, Güzin Dino başta epey sanatçı ve yazarımızı, bilim kadın ve adamını ziyaret ettik. Anlattık, dinledik, bilhassa dinledik, önerilerini not ettik...

Bu mücadelede yer alan bilim kadın ve adamlarından başka isimler de var. Geçmiş dönemlerin bilge “hocaları”, yıllarını yurtdışında geçirmek zorunda kaldıktan sonra ülkeye dönen, kimi emekli olana kadar değişik üniversitelerde cesaretle, onurla ve en iyi biçimde görev yapan dostların birkaçının isimlerini yazıyorum : Cahit Talas, Sencer Divitçioğlu, Seyfettin Gürsel, Ercan Eyüboğlu (Mülkiye camiasında “Laz Ercan” diye bilinir), Gündüz Vassaf, Orhan Silier, Gülnur Acar-Savran, Yalçın Küçük, Semih Vaner... Unuttuklarım varsa özür dilerim.

YÖY'ü ve YÖK'ü ve “adamlarını” teşhir ettik, özerk, özgür ve hakiki üniversite isteğimizi dillendirebildik ama YÖK'ü tasfiye edemedik. Çünkü bu iş sadece uluslararası üne sahip bilim kadın ve adamlarını ziyaretle, onların yardımını sağlamakla, uluslararası üniversite kurumlarının kınamasıyla, iki günde bir Le Monde veya Liberation gibi önemli gazetelerde yayınlanan haberlerle olmuyor(du). Bu tür mücadelelerde herkes kendi ülkesine özgü mücadele tarzını bulup uygulamaya koymalı. Elbette yurtdışından, uluslararası kurumlardan gelecek katkı ve yardımı es geçmiyorum. Ama sadece bu sonuncuların başarılı olmak için yetmeyeceğini vurgulamak istiyorum. Bizim birkaç yıllık deneyimiz bu konuda öğretici oldu.

Bir süre sonra Aziz Nesin, Haluk Gerger ve daha pek çok aydının öncülüğünde “Aydınlar Dilekçesi” mücadelesi başladı. Ülkede ve Avrupa'da bu konuya öncelik verildi.

YÖK'e karşı mücadele bu geniş mücadele platformu içinde diğerleriyle sürdü.

Sonra yaşam kavgası içinde arkadaşlarımız değişik işlere girip çoluk çocuklarının nafakasını çıkarmak için koşturdular.

Bu süre içinde meslektaşlarımızdan birkaçı o günlerdeki yasalara bile aykırı olarak görevlerinden alınmalarına karşı açtıkları davaları kazanarak, Danıştay kararıyla üniversiteye döndüler.

Danıştay kararları YÖK'ün yaptıklarının yasadışı olduğunun da en belirleyici ve en önemli ispatıdır.

Böylece değişik nedenlerle ve farklı biçimlerde bireysel çözümlerle bireysel dertler aşılacak istendi. Bu alanda kimseyi kınayamam.

Hayat herkes, hepimiz için zordu.

Ben de Paris'te, Eylül 1983'te Paris VII. Üniversitesi'nde öğretim üyeliğine başlayana kadar değişik işlerde çalıştım :

Onbeş gün kadar Paris'teki ilk türk lokantalarından birinde garsonluk bile yaptım. Ama bir gün "Bardak isteyenler parmak kaldırsın" deyince foyam ortaya çıktı : Garson değil, öğretmen olduğum anlaşıldı. Şaka. O günlerde üniversitede göreve başlamam kesinleşince bu güzel ve karın doyurucu mesleği bırakmak zorunda kaldım. Bu işte maalesef uzun süre çalışamadım. Ama lokantayla ilgimi kesmedim. Bu işi yaparken çok ciddi bir hayat dersi daha aldım :

Lokantada iyi müşteri olabilmek için garsonluk yapmışlık belirleyicidir.

Daha sonra çevirmenlik yaptım. Vesaire vesaire...

Nisan 1983'den Eylül 1983'e acılı, kimi kez aç ve susuz ve beş parasız ama özgür ve güzel günler yaşadım. Önemli olan da buydu ve her zaman budur : Onurlu yaşamak. Özgürce yaşamak.

Biz bunu yapabildik. Yenilmedik.

Teslim olmadık : Ne YÖK'e, ne sistemine, ne de onu başa bela edenlere. Kimseye muhtaç olmadık. Ne mutlu bize. Bu alanda onları yendik.

Bizi görevden alanların ve bizim görevden alınmamız için yalan ve iftira atan muhbir meslektaşlarımızın asıl arzusu bizi aç ve susuz bırakmaktı, bizi hapishanelerde çürütmektı, bizi bizden almaktı. Bunu yapamadılar. Bunu yapmalarını önledik. Bu alanda ağızlarının payını verdik :

Yaşadık, yaşıyoruz, yaşayacağız.

Çalıştık, çalışıyoruz, çalışacağız.

Yarattık, yaratıyoruz, yaratacağız, yaratmayı sürdüreceğiz.

Yazıyoruz, yayınıyoruz.

Okuyoruz, yeni öğrenciler yetiştiriyoruz.

Ve gelecekten umutluyuz.

Çünkü biliyoruz : Bizimle birlikte ve bizden sonra çocuklarımız ve torunlarımız meşaleyi alıyorlar. Alacaklar.

YÖK'le mücadelede namuslu gazetecilerin, mesleğin onuru gazetelerin, tutarlı haftalık dergilerin angajmanını, katkılarını, yardımlarını anmadan geçmemeliyim :

1981 ve 1982'de ve sonrasında da Cumhuriyet gazetesinin ve köşe yazarlarının inanmış, ısrarlı, sürekli, kesintisiz kavgası onur vericiydi. Hele o günlerdeki birkaç genç gazetecinin koşturmaları. Aklımda kalanlardan biri Işık Kansu'dur. Haftada bir gün mutlaka SBF'ye ugrar. İki satır söyleşi, üç paragraf röportajla gazetesine döner ve görevini hakkıyla yerine getirirdi. Helal olsun.

O günlerin en iyi haftalık dergisi Yankı da elinden geleni yapıyordu. İyi anımsayamıyorum ama Işık Kansu belki Yankı için de söyleşiler, röportajlar gerçekleştiriyordu.

Cumhuriyet ve Yankı dışında büyük (yazımda hata yoktur), çok büyük basın dünyamız YÖK'ün özerk, gerçekten bağımsız ve herşeye rağmen bir ölçüde bile olsa demokratik üniversitelerimizi yozlaştırmasına, YÖK'temesine yabancı kaldı. Bu da o dünyanın yaratıklarına pek yakışmadı.

Zaman içinde görevden alınanlardan ve istifa edenlerden en iyilerinden birkaçının basın dünyasına girmesiyle bu tuhaf yaklaşım bir parça düzeldi. Ama sadece bir parça. Oysa basın ve genel medya dünyası ile akademik gezegenin iyi ilişkiler içinde olmaları iki taraf için de gerekli.

Görevden alınanlar kendi olanaklarıyla yarattıkları sınırlı araç-gereçle haklarını savunmaya çalıştılar. Ve asıl önemlisi teslim olmadılar. Kavga sürdü...

Evet bilinmesinde yarar var : Askeri cuntaya, sonraki iktidarların arka çıkmasına ve bütün rezilliklerine karşın YÖK her konuda kazanamadı :

Aradan geçen kırk yıla rağmen bilim kadın ve adamları arasında son derece namuslular, sessiz ve cesurlar da var. Bu unutulmamalı. Örneklerini her gün görüyoruz.

Türkiye'de aydın var diyebiliriz. Dostlarımla isimlerini tek tek saymayacağım, başkaları da var. Onların arasında öğretim üyesi kadınlar ve erkekler de var. Bu çok önemli.

Ayrıca YÖK'ün kötülük adamları ne yaparlarsa yapsınlar öğrencilerimizin içindeki vatandaşlık duygularını körletemiyorlar. Öğrencilerimizin bir kısmı bir an önce diplomayı almak ve "bu işi

bitirmek” istiyor, bunu fazla eleştirmek istemem ; ama birçok öğrencimizin de geleceğin özgür, daha eşitlikçi, daha kardeşçe olması, barış ve huzur içinde bir ülkede yaşamak ve hakikaten demokratik bir devlet için mücadeleden kaçınmadığını her gün görüyoruz. Bu da çok önemli.

YÖK sayesinde ve YÖK’ün bir kurum olarak şimdi daha beter olması sonucu başlarına devlet kuşu konanlar, hak etmedikleri halde bölüm başkanı, dekan, rektör olanlar, bilime yakışmayan yöntemlerle titrler/ünvanlar/madalyalar/”onursal doktor”luklar elde edenler “biliyorlar” ki yalanlar uzun süremez.

YÖK akademik dünyamızda, üniversitelerimizin iç işleyişinde, yükseköğrenim düzenimizde ve giderek eğitim yapımızda bir yaradır. Bir baş belasıdır.

Hilkat garibesi YÖK’ün ve kendisinden beter “yaratıklarının” egemenliğinin, bendedimoldu yönetim tarzının sonu gelecek mutlaka. Umarım en kısa zamanda. Bu kadar kötülük yeter artık.

Bilimle, akademik hayatla birarada olmaları nâ-mümkün fırsatçılığın, uçkağıtçılığın, vurgunculuğun, intihalin yani çalıp çırpmanın da belli bir sınırı ve belli bir süresi var. Bu sınıra varıldı, bu süre dolmak üzere.

İşte bu bağlamda geçmişin unutulmaması gerekiyor. Asla. İşte burada anılarımıza sahip çıkıyoruz.

Son sözümüzü henüz söylemedik.

M. ŞEHMUS GÜZEL

YÖK DOSYASI GİRİŞ

ekitap.ayorum.com